

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologiae Mysticae Sive Exercitiorum Spiritualium Admodum Reverendi Patris P. Aloysii Siderei, Alias Vincentii Caraffa, Societatis Iesv Praepositi Generali, Tomus ...

ex Italico Latino recenter idiomate opera et studio fidelissimi cuiusdam
interpretis donatus

Peregrinus terræ. Fasciculus Myrrhæ Siue Considerationes Variæ Super
Plagas Et Vulnera Christi D.N. Itinerarium. Seraphinus. Civis coeli

Caraffa, Vincenzo

Coloniae Agrippinae, 1660

cap. 4. Ex testimoniis SS. Patrum

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49469](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49469)

Testimonia Sanctorum.

Caput IV.

Omnes sacri Doctores vpanimi mente & corde in hanc conspirant veritatem, quod vita sit prælagium & indicium mortis, & qualem quis ducat vitam, talem quoque sortiatur mortem. Verum ad fugiendam prolixitatem, quatuor solos adducam: duos Græcos, S. Basilium & S. Chrysostrum; duos Latinos, S. Augustinum & S. Gregorium.

- S. Basil in
Hom. Et vt exordiar à S. Basilio, peccatum ad mortem vsque à conscientia deportatum appellat hic S. Doctor plagam incurabilem & insanabilem: *Affectus incurabilis, quasi affectus inueteratus*, quasi in naturam conuersus, iuxta dictum Prophetæ: *Pessima plaga tua*, manifestum miseræ mortis quasi præludium. Distinguit quoque sanctus Doctor duas species pœnitentiæ: *altera est promouens ad peccatum*, & hæc est mala, estque eorum, qui differunt pœnitentiam, & ad mortem vsque prolongant; *altera exigens lapsum*, & è statu peccati educens, & hæc est bona, estque verè pœnitentium propria, qui in vita pœnitentiam agunt, & subito à peccato resurgunt. Undè quempiam hortatur ad amplectendam pœnitentiam præproperam & expeditam, & ad fugiendam pœnitentiam tardam: *Qui enim hinc pœnituerit, in nouissimo non pœnitebit*. Culpat igitur & vituperat sanctus Basilius feram ac tardam pœnitentiam, ad extremum vsque vitam terminum dilatam, propter magnum, quod secum confert, salutis periculum: quia non est pœnitentia peccati, sed pœnitentia pœnitentiæ, nimirum, quod in vita, vt ipse erat, non pœnituerit. Huc vsque sanctus Basilius.
- In epist. 2.
ad Cor. Accedat nunc S. Chrysostrum, ita monens in quadam Homelia: *Nè moreris conuerti ad Dominum, nè differas de die in diem*. Et huius rationem reddit: *Periculum enim, & metus in differendo: salus verò certa est sola cura, si nulla sit dilatio*. Distinguit sanctus Doctor

peccatorem à duratione, quâ in peccato perseverat, & hoc te cuodum, inquit, gravius est, Deoque valde odibile: quia peccasse humanum perdurasse diabolicum. *Quid in peccato magis impium? In peccato stare. Quid peius in casu, lacere in eo, & non se erigere. Et peccatores non dolendo magis Deum prouocant, quàm peccando.* Hæc doctrina est sancti Apostoli Pauli: *Non apprehendas vos tentatio nisi humana.* Vult dicere Apollolus: quod si Angelus esse nequeas, nõ sentiendõ peccatum; sed te habeas vt homo, peccata consentiendo, noli esse Dæmonis instar, perseverando & viuendo in peccato: quia si Dæmoni similis fueris in culpa, similis quoque ei eris in poena. Verùm si progrediaris, & interroges D. Chrylostomum, quâ de causa ad eõ impium & diabolicum est perseverare in peccato? & quare obtinget eis mors ad eõ infausta & periculosa? Respondebit, quia eo tempore erunt veluti mancipia & serui Sathanæ propriorum peccatorum vinculis & catenis colligati, custodem habentes infestissimum Mundi amorem & carnis, qui crudelissimi instar tyranni eos possidebit, iisque dominabitur, quousque eos præcipites agat in æternæ mortis supplicia. Prosequitur S. Chrylostomus & summopere obtupescit, non deesse peccatores ad eõ insensatos, orbatosque cerebro, qui non nisi, quod vident, credunt, audentque dicere: *Interim fruor presentibus, & tunc de incertis considerabo, adhuc tempus erit in morte de bonis futuris & incertis instituire meditationem: Hodiernum mihi concede, & sume tu crastinum. O dementia excessus! O inauditam vesaniam! & quid ab hircis & suisibus ista dicentes differunt? Quid dicitis? suntne ea incerta, quæ de futura vita sparguntur? Et ego respondeo, quod sunt visibilibus certiora: quia in visibilibus sensus decipi possunt; at anima fidei illustrata lumine in veritate sacre Scripturæ minimè errare & decipi potest. Dices, Num de caelis aliquis venit, & dixit, quod Deus est, quis cuncta creauit? Non descendit, nec homo, nec Angelus (quibus fide infallibili haud crederetur) Sed descendit Angelorum Dominus, qui omnia diligenter nunciauit, & proprio ore nos locuit & declarauit sanctæ nostræ fidei mysteria, & in particulari, quod gehennam parauit malis,*

lis, & Regnum aeternae gloriae constituit pro bonis. Et haec de testimonio D. Chrysostomi, ad D. Augustinum transitum faciamus.

S. Aug. To.
1o. in

Matth. ser.
23.

Sanctus Augustinus pluribus in locis operum suorum, more solito pertractat egregie hanc materiam. Ac primò docet, quodnam sit tempus poenitentiae, quominimùm, in bona valetudine, nò autem in agone constituti sumus: *Non fallaciter dictum est: pulsate, & aperietur vobis. Sed modò, quando tempus est misericordiae, quando adhuc sani & incolumes sumus, non quando tempus est iudicii & iustitiae, quòd est tempus mortis.* Et adfert exemplum de Virginitibus factis; quibus nihil profuit *sera poenitentia*, propterea Christus Dominus terribilem hanc & tremendam dedit eis sententiam: *Nescio vos, improbo vos, reprobo vos*, quod est idem dicere: declaro vos hostes meos, contra vos aeternam damnationis fulmino sententiam. Quapropter *Vigilate, quia nescitis diem, neque horam.* Sempet vigilare debemus, preparantes nos in vita ad bonam mortem; modus autem iuste est: *Conde*

Matth. 25.

S. Aug.

vigila, fide vigila, spe vigila, charitate vigila, operibus vigila. Custodia tuę cordis tui in vigila, in fide ambula, exerce actus Spei, in Charitate Dei vive, & bonis sempet occupare operibus. O quam pernicioosa est Peccatorum spes tempore vitæ! ait idem sanctus Doctor: spes, quæ

Tom. 9 in

Ioan. art. 33

conducit ad desperationem: *Inter spem & desperationem fluctuant peccatores*, inter spem in vita, & desperationem in morte. Dicunt in vita: *Bonus est Deus, misericors est Deus: faciam quod mihi placet, quodlibet, laxabo habenas cupiditatis meis.* At quando infelices isti constituti erunt in agone, mutabunt mentem & linguam, dicunt intra se: *Non datur deinceps locus veniæ: tot & tanta sunt peccata nostra, & absque dubio ad damnationem destinati sumus, damnandi sumus.* Metuendum igitur, nè se occidat spes, cum multum speras de misericordia. Metuendum rursus, nè se occidat desperatio, cum putas tibi non ignosci, quia graua commisisti. In hac D. Augustini doctrina considera; quanta inter spem Iustorum & spem Peccatorum existat differentia: illa est *ad vitam*, quia adiunctam habet poenitentiam & dolorem de peccatis: hæc est *ad mortem*, quia eam comitatur impoenitentia & affectus ad peccatum. Spera igitur, charissime; ac

Spera bene; Spera bonam ducens vitam, Spera bona exer-
tens opera; hæc enim est vera illa spes, quæ non confun-
det in morte; & non Spera peccando, & malè viuendo:
hæc enim spes falsa est, quæ te in vltimam deducet rui-
nam & desperationem tempore mortis. In qua (quis id
crederet) miser dicet Peccator; Despero, quia desperavi:
huc me vana spes mea reduxit: quia Dei misericordia in
vita abusus sum, iusto Dei iudicio nulla mihi superest
Spes. In maiorem veritatis huius confirmationem addu-
cit S. Augustinus exemplum de quodam seruo, qui Do-
mino suo diceret: quamdiu in florida iuuentutis ætate
vixero, hostibus & inimicis tuis seruiam; at quando se-
nectutis confinium attigero, ad tuum redibo seruitium
& obsequium. Quid responderet ei Dominus? Profecto
id non permitteret. Quod ergo non vis pati à seruo tuo,
non est in sum, ut facias Domino tuo. Hæc est Dæmonis
intentio, ut præueniat in electione temporis, & pro se iu-
uentutem capiat, sic enim & sibi subiugabit senectutem:
Dæmon ait: da mihi præsentia; Deo futura: mihi iuuen-
tutem, Deo senectutem: mihi voluptates, illi corpus inutile.
O astutiam! O imposturam & fraudem verè diaboli-
cam! optime sane nouit malignus ille spiritus, vitium
iuuentutis conseruari quoque in senectute: prauumq; ha-
bitum in vita acquirere perseverare quoque in morte,
ac Deum neque ab eo acceptare senectutem, à quo non
habuit iuuentutem.

Hæc astutia & fraus, inquit D. Augustinus plurimis
extremam attulit perniciem & ruinam: considerate
igitur, cum sufficiat bonum propositum de futuro; fa-
ciam, dicam, me conuertam, suscipiam sanctissima Sa-
cramenta; at non modo: in senectute, in infirmitate,
quando Mundo exaturatus fuero: Ipsa res est: qua
multas occidit, cum dicunt cras, cras, & subito ostiam clau-
ditur Diuine misericordie. Et remansit foris cum voce
coruina, quia non habuit gemitum columbinum, q. d. Pec-
cator excludetur & foris remanebit tanquam coruus la-
ferri, non tanquam columba Paradisi, quia procrastinan-
do conuersionem suam corui habuit cantum, non columbæ
placatum, subito agendo penitentiam in vita. Et hæc
de au-

S. Aug. ser.
I. de pœni-
tent. to. 10.

Anton.
Melissa p.
i. Sermon. a-
pud Cornel.
in Gen. 22.

Aug. de
verbis D.
Serm. 27.

de autoritate D. Augustini, qui efficaciter nos instruit *Accende lucernam ante tenebras*, ut nos pœnitentiz illustreretur lumine, priusquam mortis adueniant tenebræ: etenim non est bona spes ea, quæ est occasio peccandi; sed spes coniuncta cum bona vita & cum preparatione ad bonam Mortem saluat: non enim coruis sed columbæ cœli ingrediuntur arcam. Transitum paremus ad D. Gregorium.

S. Greg.

Hom. 12.

Item tom.

1 in 1. Reg.

n. 15. lib. 6.

Præfatorum Patrum opinioni subscribit D. Gregorius, & mortis profert sententiam contra eum, qui in vita non se disponit ad mortem; *Qui tempus congrua patientiæ perdidit, frustra ante Regni ianuam cum precibus venit.* Idque probat, quia qui nolunt conteri, eum possunt: postea, si volunt, non possunt, quia perfectè velle non possunt, quod est necessarium ad conversionem; sed imperfectum & inefficax habent velle, quod potius est vana quædam velletas, quàm vera voluntas. Et hæc

S. Greg.

Hom. 12.

Isa. 55.

est comminatio illa adedò terribilis, quàm fulminat Altissimus per os Isaiæ Prophetæ: *Tunc inuocabunt me, & non exaudiam.* Tunc, quando aquis, ut dici solet, collatus immersi conspiciuntur, quando à Mundo repulsi & reiecti, capti à Morte, oppressi à Dæmone: tunc, quando Mundo deinceps inferuire nequeant, à diuitiis delicti, sensus delitiis & voluptatibus destituti, volunt conuerrere, Deo seruire cupiunt; tunc, inquit Deus, non exaudiam, obtutabo aures, surdus ero, preces eorum non exaudiam: dicam, non est tempus amplius, tempus misericordiæ præterit; nunc aduenit tempus iudicii, tempus iudicandi peccata commissa, ea que, prout promouere, castigandi. O casum terribilem & miserabilem! Quid tibi, miser, proderit, quod magnus exiteris in Mundo, abundans diuitiis, ad honores exaltatus, cunctis mundanis partus delitiis & voluptatibus, quando, ut prosequitur idem Gregorius, *lumen tuum in die est, obscuritas in vespere?* Totum id, quod in vita habuisti, splendoris, obturabitur in morte. Per te tota Mundi claritudo & serenitas obscurabitur, obscurabitur comitatus pompa, nitor nobilitatis, splendor nature; obscurabitur per te cœlum, obscurabitur Gratia, implet Deus obscurabitur. O Lumen! O obscuritas! ● Lumen, quod

quod vnico præteristi momento! ô obscuritas, quæ in æternum durabis! ô lumen, quod non nisi ad offendendum Deum vsui mihi fuisti! ô obscuritas, quæ per totam æternitatem serenissimo Dei vultu me priuabis! Quamobrem concludit sanctus Gregorius: si tibi est animus tam graue euadendi periculum, procura, vt *fuga tua non fiat in hyeme, vel Sabbatho*, quemadmodum etiam consulit Christus D. N. nè mors tua accedat frigidus peccati tempore, & in Sabbatho, quando Judæis itinerari prohibitum erat. Præterea *Ista Redemptoris admonitio ante mentis oculos semper ponenda, Vigilate, non decipiat vos inimicus vester: Horam tuæ exitus semper intueno*: nulla enim secura est, & à periculo mortis libera. Idèdque in omnibus studebis esse dispositus ad mortem. Et hinc Authoritatibus Sanctorum finè impoſito, procedamus ad rationes.

Matth. 24

Rationes.

Cap. V.

Si non sufficiant auctoritates Dei, Christi, & Sanctorum Patrum; saltem humanam obstinationem conuincant efficacissima argumenta & rationes euentissimæ; quæ hanc persuadeat veritatem. Sunt autem sequentes.

Prima, ex parte Dei, quia conuersio peccatoris non est opus Naturæ, sed Gratiæ: *Principium in conuersione peccatoris est ipsa operatio Dei*, iuxta Prophetæ eloquium: *Conuerte nos Domine ad te, & conuertemur*. q. d. Da nobis, Domine, sanctam tuam Gratiam ad conuersionem necessariam, & conuertemur. Undè definit Concilium Tridentinum, quod ad mutationem cordis humani à peccato ad gratiam *requiritur inspiratio Spiritus sancti excitantis & adiuuantis* peccatorem, vt se conuertat. Hanc Gratiã excitantē & adiuuantē Deus peccatori in agone constituto iustissimè denegat; idque in pœnâ, quod in vita non egerit pœnitentiam. Enimuerò communis Theologorum doctrina est, Deum punire vnum **Tomus pesterior** peccat

S. Tho. 3. p. 2. q. 85. art. 5. Thren. 6. vlt. Trident. sess. 6. c. 6. Suarez de pœnitentiâ disp. 1.

LOYSII
IDERET
O. V.